

Enskild motion

Motion till riksdagen 2016/17:559

av **Cecilie Tenfjord-Toftby och Hans Rothenberg (båda M)**

Förorenaren betalar som princip vid nedskräpning av kuster

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheterna till en långsiktig organisering och finansiering av strandstädningen vid våra kuster och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga att utreda om det finns möjlighet för ett EU-samarbete för att minska andelen marint skräp från källan och ta fram en långsiktig strategi för insamling och finansiering av hanteringen av marint skräp, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen ska arbeta för att principen förorenaren betalar får genomslag i EU gällande nerskräpningen av våra kuster samt återrapportera till riksdagen om hur arbetet fortskrider, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

Motivering

Under årets Västerhavsvecka uppmärksammades åter igen det enorma problemet med nerskräpning och förorening av våra kuster. Det blev tydligt hur illa situationen är, och hur mycket skräp och mikroplaster som nu förorenar och förstör livsförutsättningarna för människor, djur och växter.

Varje år flyter tusentals kubikmeter plast, fiskredskap, oljedunkar och lådor iland längs våra kuster. Detta är självklart en fara för de djur och organismer som lever i och vid vatten, men också ett hot mot den växande besöksverksamheten som finns, och de arbetstillfällena som växer fram här.

Kosterhavets nationalpark i Bohuslän är exempel på ett område där havsströmmarna bär med sig skräp från helt andra delar av Europa. Det är tack vara insatser från frivilliga och kommunerna som gör att besökarna inte möts av yoghurtburkar från Medelhavet och fisklådor från Skottland utan av en vacker bohuslänsk natur.

Avfallsmängderna är för omfattande för att en enskild kommun ensam ska ta ansvar för finansieringen och själva insamlingen av avfallet. En kommuns huvudåtagande är skola, vård och omsorg, då är det lätt att insamling av marint skräp nedprioriteras.

Detta är en fara för både den maritima miljön och miljön runt våra kuster.

Även om avfallet inte kommer från kommunerna själva, har kommunen ansvar för att städa och värna vår viktiga maritima miljö. Detta rimmar illa med principen att förorenaren betalar.

Lika lite som skräpet känner landsgränser känner det av kommungränserna, det är i sanning gränsöverskridande. En möjlig lösning skulle därför vara att länsstyrelserna, statens förlängda arm i Sverige, får i uppdrag att organisera och finansiera strandstädningen i Sverige; detta bör regeringen utreda.

I dag är det kommunerna och olika frivilligorganisationer som tar ansvar för att städa våra stränder; de lägger ner ett enormt och beundransvärt arbete, men detta ger ingen långsiktighet. Det är inte heller en rättvis bördefördelning att frivilliga från lokalsamhället ska ta hand om det skräp som inte kommer från den egna kommunen, inte ens från Sverige, utan från internationellt vatten. I vårt moderna samhälle hänvisar vi ofta till förorenaren betalar-principen – så bör det vara även i detta fall.

EU:s närvaro i vårt dagliga liv efterfrågas ibland och kritiserar i andra fall. När det gäller att hålla våra kuster rena från skräp från övriga Europa, har EU här en möjlighet att på ett konkret och handgripligt sätt visa vilken nytta vi har av vårt viktiga europeiska samarbete. Genom att ta ett solidariskt ansvar för den gränsöverskridande förorening som havsströmmarna för med sig lever EU upp till målet om att EU är som bäst när den hanterar frågor som inte kan lösas nationellt. Samtidigt efterlever EU principen om att förorenaren betalar.

Regeringen bör arbeta för att EU tar ett solidariskt ansvar för nerskräpningen av våra kuster, och hålla riksdagen informerad om hur arbetet fortskrider.

Regeringen bör också utreda om det finns möjlighet för ett EU-samarbete för att minska andelen marint skräp från källan och ta fram en långsiktig strategi för insamling och finansiering av hanteringen av marint skräp.

Cecilie Tenfjord-Toftby (M)

Hans Rothenberg (M)